

Hanna Ahonen, PhD Jönköpings universitet

Samband mellan diabetes mellitus, oral hälsa, hjärtkärlsjukdom, och sömn - en longitudinell populationsbaserad studie.

Den orala hälsan är en del av vår allmänna hälsa och välbefinnande och påverkas av vårt dagliga liv då den bidrar till att vi exempelvis kan tugga, svälja, och andas. Men den är också viktig för våra sociala interaktioner då den även bidrar till att förmedla känslor på olika sätt som att ex. skratta, le, grimasera och prata (1). Både diabetes mellitus (DM) och hjärtkärlsjukdom har tidigare kunnat påvisas ha ett samband mellan två av de vanligaste icke-smittsamma sjukdomarna globalt: karies och parodontit (tandlossningssjukdom).

Obehandlad eller suboptimalt kontrollerad diabetes mellitus har påvisats vara en riskfaktor för både karies och parodontit samt hjärt- kärlsjukdom. Utöver det har både munsjukdomar och diabetes mellitus påvisats vara relaterade till hjärtkärlsjukdom. Sömnproblem har tidigare kopplats ihop med både diabetes, hjärtkärlsjukdom och oral hälsa. Eftersom olika sjukdomar och tillstånd interagerar är det viktigt att undersöka hur dessa kan påverka individer direkt och indirekt samt om det finns några faktorer som kan påverka dessa effekter över tid.

Materialet som ska analyseras kommer från Norge och HUNT-projektet som är en pågående longitudinell populationsbaserad studie där data har samlats in sedan 1984 i 10-årsintervall. Vid varje datainsamlingstillfälle har alla personer ≥ 20 år som bor i Nord-Trøndelag regionen bjudits in att delta. Vi kommer att inkludera alla som besvarade enkätfrågor om självrapporterad oral hälsa och oralhälsorelaterad livskvalité (16) i HUNT3 och HUNT4 ($n \approx 7340$) i studien.

Studien förväntas kunna bidra med en djupare förståelse för hur biomedicinska och personrapporterade aspekter kan påverka varandra och en persons oralhälsorelaterade livskvalité över tid. Detta kan i sin tur ge en tydligare bild av hur de komplexa sambanden mellan diabetes mellitus, hjärtkärlsjukdom, sömnproblem och oral hälsa kan påverka en persons vardag. I slutändan kan detta bidra till ökad samverkan mellan tandvård och hälso-och sjukvård som ett led i personcentrerad vård för personer med DM.